

חמור ורבי

בע"מ ואלמוני בע"מ מייצרים את אותה הסחורה. ואם אלמוני בע"מ יעלה, חלילה, את המשכורות של פועליו — ייאלץ פלוני בע"מ ללכת בעקבותיו. אך חוץ מפלוני בע"מ ואלמוני בע"מ יש גם שלמוני בע"מ, שהוא מיפעל ממשלתי. הממשלה היא המעביד הגדול ביותר בארץ. יש לה אינטרס חיוני שהשכר לא יעלה — כי כל עלייה של השכר תשפיע על התקציב שלה. לכן לוחמת הממשלה בעליית השכר.

פשוט מאד. מזכיר ההסתדרות הוא בורג
קטן מאד במנגנון המפלגתי. שריהאוצר הוא
בורג גדול מאד באותו מנגנון.

הבורג הגדול נותן פקודה לבורג הקטן, ובכך מסתיים העניין. מזכיר ההסתדרות יעביר את הפקודה: לא לתת אישור לשום שביתה בפלוני בע"מ.

לכן נוצר המצב המוזר שארבע מכל חמש
שביתות בישראל הן שביתות "פראיות".

זה לא יפה. כי "פראי" פירושו, לפי מילון גור, "לא מנומס, פרא, מידברי". והמילה גזורה משמה העתיק של בהמה מידברית, מעין חמור-בר. ואין יכולה הממשלה לסבול כי רוב רובם של עובדי ישראל יהיו משולים לחמורי-הבר? לכן החליטה הממשלה לשים קץ לשביתות הפראיות.

★ ★ ★

פשוט מאד: יחוקקו חוק שיגן בלהט על זכות השביתה של כל פועל. כי זוהי, כאמור, זכות קדושה. וכי, וכי, ונשפך עליה הרבה דם, וכי, וכי, וממשלה סוציאליסטית, שבמרכזה עומדות מפלגות הפועלים, לא תעשה דבר נגד, וכי, וכי.

אליבי מושלם.
 אלא מה? שביתה תהיה שביתה רק אם אושרה עלידי "האירגון הייצוגי של הפועלים".

ומה זה "אירגון ייצוגי של הפועלים"? נחשבי
תם. ההסתדרות הכללית של ה"ה ספיר ובקר.
 יהיה אישור של ה"ה ספיר ובקר — מותר לשבות. לא יהיה אישור כזה — אסור לשבות.

אפור — לפי החוק, כלומר: אפשר להפעיל
בתי-משפט, ושוטרים, ובתי-סוהר.

הכל כדי להגן על "האירגון הייצוגי", ולמנוע אנארכיה, ולשמור על הסדר הטוב, היקר לכולנו.

★ ★ ★

מה פירושה של לגמה זו? אפשר לנסח אותה בצורה
פשוטה בתכלית:
זוהי בוררות-יחובה.

אולם הבורר לא יהיה מישהו ניטראלי, שימונה עלידי הממשלה, אלא ראש המחלקה לאיגוד מקצועי של ההסתדרות. זאת **אומרת: פינחס ספיר.**

הוא יהיה פוסק יחיד. אם יפסוק נגד העובדים (כפי שפסק ברוב הגדול של המיקרים בעבר, וכפי שיפסוק בעתיד) הוא יאסור את השביתה. איסור זה יהיה סופי, והמנגנון האדיר של המדינה יפעל נגד מפירי-האיסור.

מה זה מזכיר? זה מזכיר מישטר מסויים
מאד, ואידיאולוגיה מסויימת מאד: התורה ה"ה
"קורפורטיבית" של בניטו מוסוליני.

במישטר ה"קורפורטיבי" של איטליה הפאשיסטית הוכרע הכל (להלכה) עלידי הידברות בין שלושה גופים: האירגון הייצוגי של המעבידים, האירגון הייצוגי של העובדים והממ"ש שלה. למעשה הוכרע הכל עלידי הבירוקרטיה הממשלתית — ואילו "האירגון הייצוגי" של העובדים לא היה אלא זרוע משטרית של השילטון.

עם תתקבל הצעת-החוק המתכשלת עתה
במשרדי-העבודה, יוצר אתו מצב בדיוק בישי
דאל. פראנקו הספרדי ופאלאזאר הפורטוגלי
יוכלו למחוא כף.

אבל יהיה לזה אליבי מושלם. הכל יעשה כדי לחוק את ההסתדרות, לבצר את מעמד הפועלים ולהבטיח את זכות השביתה הלגיטימית. זה טוב אפילו בשביל מפ"ם.

אבל זה יכול לגרום לתוצאה בלתי-צפויה: **אם ועדי-הפועלים, שהם הנציגים האמיתיים של הפועלים, לא ירצו למות, ולא ירצו ללכת לבתי-הסוהר, ולא ירצו להפוך לחמורי-בר — יכריח אותם החוק להקים רשמית ארגון "ייצוגי" חדש.**

זה יתן זמן לכולם לחשוב עוד פעם. המתחכים יתחכו. המעביד ירוקן את מחסן-המלאי. מי שירצה יוכל להכין מפירי-שביתה.

אבל זה לא יפגע בזכות לשבות, שהיא זכות
קדושה. כך אומרים.

ועוד למשל: חוק שיביא לכינון "בתי-משפט לעבודה". מי יכול להתנגד לזה?

עניני-עבודה מחייבים מומחיות. זה יהיה טוב מאד, אם שופטים מסויימים יתמחו בשטח זה. זה יחסוך זמן ומאמץ. העובד לא יהיה זקוק לעורך-דין, כי השופט יבין ממילא לנפשו.

האם זה צעד לקראת בוררות-יחובה, בו יפסוק
השופט מה מגיע למי? חס וחלילה. ארוך
החושב אווין. כך אומרים.

על שני חוקים אלה התנהל עיקר הויכוח בכנסת. אחרי גאום השר. מפ"ם הסתערה על כהונת אלה של הממשלה בשצף-קצף — ושום דבר לא היה מעלה על דעתו כי מפ"ם

שר-העבודה: מוזהר, אבל אסור

עצמה היא חברה בממשלה זו, וכי השר אלון מדבר גם בשמה שלה.

האם רק מיקרה הוא שאיש לא דיבר על
הצעת-החוק השלישית, שהיא חשובה לאין
שיעור יותר, מפני שהיא נוגעת לעצם מהות
המישטר בארץ?

★ ★ ★

הצעת-החוק השלישית זו באה לשים קץ, אחת ולתמיד,
למה שנקרא כלשון-החוב של המישטר "שביתה פראית".
מה זאת "שביתה פראית"?

שביתה היא "פראית" כשמכריזים עליה
העובדים עצמם — אלה שזה נוגע להם.

אם 500 עובדים במפעל פלוני בע"מ של סולל-בונה מחליטים פה אחד, בהצבעה חשאית, להכריז על שביתה — זוהי שביתה "פראית".

מדוע היא "פראית"? היא פראית אם לא זכתה מראש לאישור המחלקה לאיגוד מקצועי של החעד הפועל של ההסתדרות. אבל מכיון שהחעד הפועל של ההסתדרות הוא גם — למעשה — הבעל של אותו מיפעל, והמעביד של אותם פועלים פראיים, הוא לא יתן לעולם את אישורו לשביתה.

שהרי היא מכוונת, פשוטו כמשמעו, נגדו.
אותו ועד-פועל לא יתן גם אישור לשביתה במיפעל
אלמוני בע"מ. למרות שהוא שייך למעביד פרטי, כי פלוני

מה נבדלת ממשלת-ישראל הנוכחית מכל קודמותיה?
דומני כי הבדל העיקרי מתבטא במילה אחת:
אליבי.

בכל שאר התכונות והכשרונות אין היא נופלת מקודמותיה, ואין היא עולה עליהם. אך בכשרון מיוחד זה, אין דומה לה.

היא מפוגלת למצוא אליבי לכל דבר.
 כשרון-האליבי הוא כשרונו של הגאסם להוכיח כי בעת שבוצע הפשע היה בכלל במקום אחר. אדם מוכשר מכין לעצמו את האליבי עוד לפני שהוא ניגש לבצע את העבירה.

ממשלתנו הנוכחית העלתה כשרון זה לדרגה
של אמנות. אילו היתה קיימת תחרות בינלאומי
מית לאליביסטים, ספק אם מישהו היה מעז
להתמודד עימה.

די בכמה דוגמאות כדי לשכנע כל שופט אובייקטיבי בתחרות הזאת:

● הממשלה מגנפת את מנגנון השלטון יותר מכל ממשלה קודמת — אך היא המציאה את תנועת-החיתורים הספונטאנית, כדי להפיץ סביבה אחירה של ותרנות וחסכנות, הסתפקות-במועט והידוק-החגורה.

● ממשלה זו הגבילה במידה ניכרת את הדיכוי הפוליטי של המיעוט הערבי, עלידי שיכלול מוסדות-החושך מאחורי הקלעים ודיכוי-כוחו של כל הפגנה למען השתייך — אך היא אחוזה כולה בולמוס של תוכניות-רפורמה, שעיקרן: החלפת כובעי-התאקיי של המימשל הצבאי בכובע הכחול של קציני-משטרה.

● ממשלה זו מחוקקת, בשקט ובעיקביות, חוקים נוספים של כפייה דתית — החל בחוקי-האגנוסטיה והפאתולוגיה וכלה בחוקי-שבת מוסרה. אבל אין כמוה הודגלת בעקרון המקודש של הסטאטוס קוו.

● ממשלה זו מגנפת באליבי של הגדלת מסי-ההכנסה — כשהיא מעלה את המיסים העקיפים; והיא מגנפת באליבי של העלאת המיסים העקיפים — כשהיא מעלה את מס-ההכנסה. התוצאה: כולם משלמים, וכולם מרוצים.

אך כל זה הוא כאין וכאפס לעומת מה
שמתכשל עתה במיטבח הממשלתי לגבי יחסי
העבודה.

★ ★ ★

שר-העבודה, יגאל אלון, הוא האדם המושלם להכי
נת התבשיל.

לולא היה כבר קיים, למזלנו, היו צריכים
להמציא אותו.

קודם כל — הוא סוציאליסט ותיק. כשמדברים חברי מפלגתו בכנסת — אנשים כמו זאב צור או משה ארם — מרחפות באולם כל ציפורי-הנפש של התנועה הסוציאליסטית מלפני שניים-שלושה דורות.

שנית — הוא אדם פיקח. שום שר משרי הממשלה הנוכחית אינו עולה עליו בפיקחותו. הוא גם מחונן בקסם אישי. חיובו שובתי-לבבות, ודבריו הם תמיד דבריי-טעם.

כשקם איש כזה בכנסת ומכריז בלהט עמוק, כי הוא מוכן למסור את חייו למען חופשי-השביתה — מי יפקפק בכך?

כשהוא מכריז כי יילחם עד טיפת-הדם האחר
רוגה נגד בוררות-יחובה, הפורקת מן הפועל
נשק זה — מי לא יאמין לו?

אבל, מציין השר בצער, ישנה אנארכיה בשוק העבודה. כל קבוצת-עובדים עושה ככל העולה על רוחה. זה לא יכול להימשך. צריך להיות סדר.

ולכן, למען הסדר הטוב בלבד, מוכן שר-העבודה להגיש לציבור שורה של חוקים שלא יזיקו לאיש ולא יפריעו לאיש, והם שווים לכל נפש.

כך הוא אומר — ומי יפקפק בכך?

★ ★ ★

הם חוקים אלה? מה התבשילים המתבשלים
להם אישם בין משרדי-האוצר ומשרד-העבודה? בין חדרו
של לוי אשכול וחדרו של ישראל גלילי במשרד-ראש-
הממשלה?

שום דבר, בעצם, רק כמה חיקוקי-מישנה
קמנטונים, שחבל לבזבז עליהם מילים. כך
אומרים.

למשל: חוק שיכריח את העובדים להודיע מראש על שביתה. מי יכול להתנגד לזה?

יודיעו על כונתם שבוע לפני התאריך בו תפרוץ השביתה.